

Stengelrot door *Trichoderma* en *Fusarium* beheersbaar

In de jaren van 2010 tot en met 2014 werd tijdens de bloementeelt van Oriëntals in de vollegrond en in kisten vaak uitval van lelieplanten gezien door stengelrot. Onderzoek aan de planten heeft aangetoond dat hier sprake was van uitval door *Trichoderma* en stengelfusarium.

Tekst: Hans Kok, Delphy, h.kok@delphy.nl
Fotografie: Delphy

Vooral de lelies uit de groep van de Oriëntals zijn gevoelig voor uitval door *Trichoderma* en stengelfusarium. Lelies die door *Trichoderma* en stengelfusarium zijn aangetast, komen trager boven de grond en blijven achter in groei. De stengelwortels direct boven de bol ontbreken waardoor een kaal stuk stengel zichtbaar is. De stengelwortels die het verst van de bol afliggen groeien wel uit en kunnen nog een redelijke tak voortbrengen. Het beeld doet sterk denken aan een besmetting vanuit de bol zelf. Hoe verder de stengelwortels van de bol zijn verwijderd, des te beter was de wortelontwikkeling.

Vooraf bij de teelt in gestoomde grond kan *Trichoderma* of stengelfusarium ongeremd groeien in het steriele substraat, doordat de schimmels geen concurrentie hebben van andere schimmels of bacteriën.

ONTSMETTEN

In 2014 is in onderzoek van Delphy aangetoond dat leverbare leliebollen die voor het invriezen niet werden ontsmet in een combinatie van middelen waaraan 1 procent Topsin M was toegevoegd, tijdens de bloementeelt gevoelig zijn voor uitval door *Trichoderma* en stengelfusarium. Topsin M werd vanaf 2010 steeds minder gebruikt vanwege de komst van betere middelen tegen *Penicillium* en *Fusarium*.

Stengelwortels direct boven de bol ontbreken

Achterblijvende planten in de kas als gevolg van stengelwortelrot

Delphy heeft toen 1 procent Topsin M toegevoegd aan het standaardadvies voor het ontsmettingsbad voor leverbare bollen. In 2015 hebben veel telers dit advies opgevolgd en hun leverbare bollen 'laten' ontsmetten in een ontsmettingsbad waaraan Topsin M was toegevoegd. Tijdens het in bloei trekken van de lelies in 2015, hebben zich een stuk minder problemen met stengelwortelrot voorgedaan dan in de jaren ervoor.

Sindsdien laten leliebroeiers de leverbare leliebollen voor het inpakken weer in Topsin M ontsmetten en worden er minder problemen gezien met stengelwortelrot als gevolg van *Trichoderma* en stengelfusarium. In een aantal gevallen dat wel stengelwortelrot werd gezien, bleken de bollen bij navraag niet ontsmet in Topsin M. Verschillende leliebroeiers hebben dit in de praktijk ervaren.

Over enkele maanden worden de bollen gerooid op het zuidelijke halfmond. Ook voor deze bollen is het advies om de leverbare bollen te ontsmetten in een bad waaraan ook 1 procent Topsin M is toegevoegd. Hiermee worden een hoop problemen met uitval door stengelwortelrot in de broeierij voorkomen.